

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра адміністративного та інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 8

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ
СФЕРИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньо-професійної програми ***ПРАВО***
за спеціальністю D8 Право
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2026

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1	Назва ОК	Правове забезпечення розвитку аграрної сфери в умовах євроінтеграції		
2	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра адміністративного та інформаційного права		
3	Статус ОК	Обов'язкова		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю D8 Право		
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6	Рівень НРК	Другий (магістерський) рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма навчання: 1 курс, 2 семестр, 1-18 тиждів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредита ЄКТС		
9	Загальний обсяг годин для <u>денної</u> форми навчання та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота(заняття)		
		Лекційні – 24 годин	Практичні /семінарські - 36годин	Лабораторні – 90 годин
	Загальний обсяг годин для <u>заочної</u> форми навчання та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота(заняття)		
		Лекційні – 8 годин	Практичні /семінарські – 8 годин	Лабораторні – 134 годин
10	Мова навчання	Державна (українська)		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Петрова Наталія Олександрівна, доктор філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» доцент кафедри адміністративного та інформаційного права Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 110 г		
12	Контактна інформація	nataliia.petrova@snau.edu.ua		
13	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Правове забезпечення розвитку аграрної сфери в умовах євроінтеграції» спрямований на формування у магістрів здатності розв'язувати складні задачі дослідницького та практичного характеру, пов'язані з необхідністю формування євроінтеграційного законодавства в аграрній сфері, наближеного до правил та стратегій Європейського Союзу (далі – ЄС) та аграрної політики ЄС на засадах сталого розвитку. Програма курсу передбачає глибокий аналіз та оцінку правового забезпечення та державно-правових механізмів регулювання агросфери в контексті сталого розвитку, євроінтеграції та глобалізації, що дозволяє студентам обґрунтовувати шляхи вдосконалення організаційно-правового забезпечення галузі. Через проведення ґрунтовного наукового аналізу та доктринальних теоретичних досліджень проблемних питань теорії, законотворчості та правозастосування, здобувачі опановують міждисциплінарні та міжгалузеві аспекти системного тлумачення законодавчих приписів у сферах інвестиційної, інноваційної та контрольно-наглядової діяльності в аграрному секторі. Освітній компонент побудований на глибокому аналізі правового регулювання державної реєстрації та функціонування суб'єктів аграрного виробництва, забезпеченні продовольчої безпеки в умовах глобалізації, а також дозволяє магістрам обґрунтовувати шляхи вдосконалення диверсифікації		

		сільських територій та екологізації виробництва, керуючись цілями сталого розвитку. Системне вивчення питань якості й безпечності продукції, ролі аграрного протекціонізму та стратегій адаптації національного законодавства до вимог ЄС формує цілісний фундамент для високоефективної професійної правотворчої та правозастосовної діяльності в умовах євроінтеграції.
14	Мета освітнього компонента	<i>Метою освітнього компонента</i> є формування у магістрів здатності розв'язувати складні дослідницькі та професійні завдання у сфері правового забезпечення розвитку аграрної сфери на засадах верховенства права через критичний аналіз сучасних доктрин, системне тлумачення законодавства, стратегічних актів та оцінку правозастосовної практики й судових позицій в умовах євроінтеграції та сталого розвитку.
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<i>Передумови вивчення ОК:</i> Актуальні проблеми екологічного та земельного права <i>Зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП:</i> Актуальні проблеми екологічного та земельного права; Актуальні проблеми конституційного та адміністративного права; Право збройних конфліктів та міжнародне правосуддя Європейський досвід зеленого переходу в агросфері в умовах сталого розвитку Правові засади адаптації законодавства України та ЄС Актуальні проблеми теорії права в умовах сталого розвитку Національне та міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки Експертне супроводження сталого розвитку та екологічної безпеки Міжнародне екологічне право Правова обізнаність у сфері ведення агробізнесу
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності в Сумському національному аграрному університеті ґрунтується на базових цінностях і принципах чесності, відповідальності, справедливості, поваги, довіри, прозорості, персональної відповідальності та нетерпимості до порушень академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності в СНАУ, закріплені у таких внутрішніх документах: Кодекс академічної етики та академічної доброчесності СНАУ (https://surli.cc/qusnwa); Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ (https://surli.li/tjraux); Положення про використання штучного інтелекту у СНАУ (https://surli.li/zkvosb). Перевірка робіт на ознаки академічного плагіату здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism.com. Обов'язковій перевірці підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, рукописи дисертацій, монографій, підручників, посібників та статей; інші роботи перевіряються вибірково. Використання ШІ допускається як допоміжного інструменту для пошуку, структурування, редагування, перекладу чи попереднього аналізу інформації. При цьому автор має зберігати особисте авторство, критично перевіряти згенерований зміст, не подавати результати роботи ШІ як власний науковий результат та зазначати факт його істотного використання. Недоброчесним вважається використання ШІ для повного чи часткового виконання завдань замість здобувача, генерації недостовірних джерел, фальсифікації даних, обходу перевірки на унікальність, а також подання згенерованих результатів як власних без належного розкриття. В університеті формується нульова толерантність до академічної недоброчесності. За порушення цих норм здобувачі освіти

		притягуються до відповідальності згідно із Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки та внутрішніми нормативними документами СНАУ.
17	Ключові слова	Державна аграрна політика, земельна реформа, аграрна реформа, державна підтримка, Державний аграрний реєстр, виплатна агенція, сільськогосподарське дорадництво, правове становище суб'єктів аграрного виробництва, виробники сільськогосподарської продукції, державно-правового регулювання агросфери, правове становище агровиробників, сільські території, сталий розвиток, продовольча безпека, наближення (адаптація) законодавства, земельні правовідносини, земельні ділянки, землі сільськогосподарського призначення, землекористування, органічне виробництво, євроінтеграція, сільський зелений туризм, Спільна сільськогосподарська політика ЄС (CAP).
18	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5412

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)								Як оцінюється РНД?
	3	4	7	9	11	12	13	18	
ДРН1. Здійснювати інтегрований аналіз, інтерпретацію, та узагальнення матеріалів з різних джерел (нормативних актів, наукової літератури, судової практики та баз даних), застосовуючи понятійно-категоріальний апарат аграрного та інших галузей права для розв'язання складних дослідницьких завдань у сфері правового забезпечення розвитку аграрної сфери в умовах євроінтеграції.	+	+	+			+	+	+	Перевірка результатів виконання дослідницької та практичної роботи, вирішення комплексного правового кейсу та проведення контрольного тестування; при цьому окрема увага приділяється оцінці аргументації правової позиції під час демонстрації результатів, якості фахової дискусії та здатності здобувача до самостійного розв'язання проблемних ситуацій.
ДРН2. Аналізувати та оцінювати функції й методи державно-правового регулювання в аграрній сфері, обґрунтовуючи правомірність та доцільність рішень органів державної влади у процесі правотворчості, враховуючи євроінтеграційні перспективи та засади сталого	+	+	+	+	+		+		Перевірка результатів виконання дослідницької та практичної роботи, розв'язання складних практичних ситуацій (case study) під час аудиторних занять та самостійної роботи, а також проведення контрольного

розвитку для забезпечення стабільного функціонування виробників сільськогосподарської продукції.									тестування; при цьому окрема увага приділяється якості публічної демонстрації, ведення дискусій та аргументації отриманих результатів.	
ДРН3. Самостійно обґрунтовувати правові позиції та застосовувати норми національного законодавства й правові стандарти Європейського Союзу при розв’язанні складних ситуаційних завдань, використовуючи міждисциплінарний підхід до оцінки інститутів продовольчої безпеки, державного аграрного протекціонізму та сталого розвитку сільських територій в умовах адаптації правової системи України до вимог ЄС.		+	+	+	+		+	+	+	Перевірка результатів розв’язання складних ситуаційних завдань (case study), підготовки та публічного захисту результатів виконаних ситуаційних завдань, проведення контрольного тестування; при цьому окрема увага приділяється якості фахової аргументації правової позиції під час виступів, дискусій на практичних заняттях та здатності здобувача інтегрувати правові стандарти ЄС у вітчизняну правничу практику.
ДРН 4. Інтегрувати фахові знання для вирішення та демонстрації практичних завдань правозастосування в умовах адаптації аграрного законодавства		+	+							Перевірка результатів розв’язання комплексних правових кейсів (case study) з імплементації норм ЄС, виконання індивідуального

України до стандартів Європейського Союзу та правових вимог СОТ.						+	+		аналітичного проекту (завдання) та проведення контрольного тестування; при цьому окрема увага приділяється якості публічної демонстрації результатів вирішення практичних та здатності магістранта аргументувати відповідність правозастосовних рішень стандартам ЄС та вимогам СОТ під час фахових диспутів.
ДРН 5.Виявляти недосконалість окремих норм та проблеми у їх застосуванні, знаходити шляхи їх вирішення; аналізувати нормативно-правові акти, програми загальнодержавного та регіонального розвитку в аграрній сфері, в умовах сталого розвитку та євроінтеграції, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на суспільні відносини в аграрній сфері.	+	+	+	+	+		+	+	Перевірка результатів виконання дослідницької та практичної роботи (зокрема, виконання практичних ситуаційних завдань, формування результатів аналізу стратегічних актів, нормативно-правових актів, розв'язання складних практичних ситуацій (case study) та демонстрація виконаних завдань у вигляді доповідей, презентацій, проведення контрольного тестування.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Денна/заочна форма навчання

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Само стійна робота (денна/ заочна)	Рекомендована література
	Аудиторна робота (денна/заочна)				
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Державно-правове регулювання в аграрній сфері в умовах сталого розвитку та євроінтеграції. Державна аграрна політика. 1. Сучасна державна аграрна політика України, її цілі, основні завдання, напрями, принципи та правове забезпечення. 2. Сутність аграрних відносин та юридична природа аграрної реформи. 3. Державно-правове регулювання в аграрній сфері в умовах сталого розвитку та євроінтеграції. 4. Організаційно-правове забезпечення реалізації Цілей сталого розвитку в аграрній сфері. та в сільськогосподарських підприємствах. 5. Державно-правове регулювання сільського господарства та агробізнесу в умовах євроінтеграції: поняття та принципи. 6. Форми та методи державно-правового регулювання сільського господарства. 7. Державно-правове регулювання ліцензування видів господарської діяльності в аграрній сфері. 8. Державно-правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності.	4/-	4/-		20/20	1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 18, 28, 33, 36, 39, 41, 43, 60, 65, 76, 124, 139, 146, 147.
Тема 2. Інституційно-правові засади державно-правового регулювання аграрної сфери. 1. Система органів, що здійснюють державно-правове регулювання аграрної сфери. 2. Державні органи загальної компетенції, що здійснюють державно-правове регулювання аграрної сфери. 3. Державні органи спеціальної (галузевої) компетенції, що здійснюють державно-правове регулювання аграрної сфери. 4. Правове та інституційне забезпечення контрольно-наглядової діяльності аграрній сфері. Здійснення державного контролю та нагляду за додержанням аграрного законодавства.	2/2	4/-		10/18	1, 2, 3, 5, 7, 9, 10, 12, 19, 33, 49, 58, 60, 68, 76, 92, 94, 96, 106, 108, 119, 145
Тема 3. Особливості правового становища суб'єктів аграрного виробництва в сучасних умовах сталого розвитку та євроінтеграції: проблеми правового регулювання створення, функціонування та припинення їх діяльності. 1. Особливості правового становища	2/-	4/2		10/18	1, 2, 3, 5, 8, 20, 27, 29, 30, 34, 38, 62, 75, 77, 81, 117, 118, 128, 129, 134, 136, 141, 143, 150,

фермерського та особистого селянського господарства: проблеми правового регулювання створення, функціонування в умовах сталого розвитку та євроінтеграції. 2. Особливості правового становища особистих селянських господарств та їх функціонування в умовах сталого розвитку. 3. Особливості правового статусу сільськогосподарських товариств. 4. Особливості правового становища сільськогосподарських кооперативів.					151.
Тема 4. Наближення аграрного законодавства України до вимог законодавства ЄС та СОТ. 1. Основні категорії та принципи виробництва, переробки і реалізації сільськогосподарської продукції згідно з вимогами законодавства ЄС та права СОТ. 2. Спільна аграрна політика та особливості державної підтримки аграрних підприємств в ЄС. 3. Правове регулювання відносин щодо виробництва продукції рослинництва та тваринництва в межах СОТ.	2/-	4/-		10/16	1,2,3, 4, 5, 7, 16, 18, 35, 37, 65, 72, 147, 148, 149.
Тема 5. Правове забезпечення продовольчої безпеки в умовах глобалізації та євроінтеграції: світові тенденції та національні особливості. 1. Особливості державно-правового регулювання продовольчої безпеки: історія розвитку та сучасний стан правового регулювання 2. Продовольча безпека як об'єкт правового регулювання 3. Принципи продовольчої безпеки України 4. Продовольча незалежність. Класифікація загроз продовольчої безпеки. 5. Правова регламентація оцінювання стану продовольчої безпеки. Індикатори та критерії продовольчої безпеки 6. Зарубіжний досвід державно-правового регулювання продовольчої безпеки.	4/2	4/2		10/16	1,2,3, 4, 6, 11, 17, 18, 23, 31, 32, 50, 51, 59, 63. 102, 104, 138.
Тема 6. Організаційно-правові засади та правові форми державної підтримки суб'єктів аграрного виробництва. 1. Загальна характеристика організаційно-правових засад та правових форм державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції: євроінтеграційні орієнтири. 2. Державна підтримка фермерських господарств. 3. Напрями державної підтримки сільськогосподарської кооперації. 4. Вектори державного протекціонізму особистих селянських господарств. 5. Правове забезпечення адміністрування державної підтримки. Правове становище виплатної агенції. 6. Правове регулювання ДАР (Державного аграрного реєстру), як інформаційної платформи державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції: нові	4/2	6/2		10/16	1,2,3, 4, 5, 7, 9, 10, 20, 22, 40, 54, 55, 56, 64, 69, 71, 78, 79, 85, 86, 95, 96, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 135, 137, 144, 145.

можливості. 7. Організаційно-правові форми інформаційно-консультаційного, освітнього забезпечення сталого розвитку аграрної сфери. Правове регулювання сільськогосподарського дорадництва: зарубіжний досвід і сучасні вітчизняні перспективи.					
Тема 7. Правове регулювання сталого розвитку сільських територій. 1. Сільські території як об'єкт державно-правового регулювання аграрної сфери 2. Організаційно-правове забезпечення сталого розвитку сільських територій та громад. 3. Правові засади диверсифікації сільських територій. 4. Державно-правове регулювання сільського зеленого туризму як перспективний напрям забезпечення реалізації стратегії сталого розвитку сільських територій.	2/-	4/-		10/18	1,2,3,13, 10, 14, 24, 26, 33, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 49, 53, 58, 70, 101, 107, 114, 121, 125, 140, 142, 146.
Тема 8. Правове забезпечення екологізації аграрного виробництва, якості та безпечності сільськогосподарської продукції в умовах євроінтеграції. 1. Правове забезпечення виробництва та реалізації безпечної та якісної сільськогосподарської продукції. 2. Органічне сільськогосподарське виробництво та його правова регламентація. 3. Нормативно-правове забезпечення Європейського Союзу в сфері органічного сільського господарства. 4. Правові засади використання генетично модифікованих організмів при виробництві сільськогосподарської продукції та продуктів харчування.	4/2	6/2		10/12	1,2,3, 11, 12, 15, 21, 25, 48, 52, 57, 61, 66, 67, 73, 74, 80, 82, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 105, 108, 115, 120, 122, 123, 126, 127, 131, 132, 133.
Всього	24/8	36/8		90/134	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Денна/заочна форма навчання

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кіл-ть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кіл-ть годин
ДРН1. Здійснювати інтегрований аналіз, інтерпретацію, та узагальнення матеріалів з різних джерел (нормативних актів, наукової літератури, судової практики та баз даних), застосовуючи понятійно-	-лекції-візуалізації; - обговорення на заняттях дискусійних питань, - обґрунтування результатів; -аргументація позиції; -аналіз ситуаційних практичних завдань; - індивідуальна дослідницька робота – аналіз законодавства та стратегічних актів в	12/4	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до семінарських занять; -самостійне опрацювання запропонованої літератури, додатково самостійний підбір необхідних для виконання завдання літературних джерел; - опрацювання та	18/28

категоріальний апарат аграрного та інших галузей права для розв'язання складних дослідницьких завдань у сфері правового забезпечення розвитку аграрної сфери в умовах євроінтеграції.	аграрній сфері; - тестування.		виконання практичних завдань; - підготовка до демонстрації результатів; - самостійна підготовка до тестування відповідно тем курсу.	
ДРН2. Аналізувати та оцінювати функції й методи державно-правового регулювання в аграрній сфері, обґрунтовуючи правомірність та доцільність рішень органів державної влади у процесі правотворчості, враховуючи євроінтеграційні перспективи та засади сталого розвитку для забезпечення стабільного функціонування виробників сільськогосподарської продукції.	-лекції-візуалізації; - обговорення на заняттях дискусійних питань; - виконання індивідуальних практичних завдань, case study; - демонстрація, аргументація результатів виконаного завдання.	12/4	-додашкове опрацювання лекційного матеріалу, літературних джерел; - підготовка до демонстрації та захисту практичних робіт; -підготовка до дискусій та обговорення; -дослідження літератури для обґрунтування та аргументації рішень в межах виконання практичних ситуаційних завдань; -підготовка до тестування; - самостійне опрацювання законодавства, офіційної інформації органів влади, громадських організацій, міжнародних організацій; - самостійний пошук, збір та систематизація матеріалів із використанням спеціалізованих баз даних, зокрема, Єдиного державного реєстру судових рішень для розв'язання складних фахових завдань.	18/28
ДРН3. Самостійно обґрунтовувати правові позиції та застосовувати норми національного законодавства й правові стандарти Європейського Союзу при розв'язанні складних ситуаційних завдань, використовуючи міждисциплінарний підхід до оцінки інститутів продовольчої безпеки, державного	-лекції-візуалізації; -обговорення на заняттях дискусійних питань; - виконання індивідуальних практичних завдань, case study; - демонстрація, аргументація результатів дослідження, виконаного завдання.	12/4	- підготовка до усних відповідей на запитання; - підготовка до демонстрації та захисту практичних робіт; -підготовка до дискусій та обговорення; -підготовка до тестування; - опрацювання законодавства, офіційної інформації органів влади, громадських організацій, міжнародних організацій, здійснення порівняння вітчизняного	18/26

аграрного протекціонізму та сталого розвитку сільських територій в умовах адаптації правової системи України до вимог ЄС.			законодавства та законодавства ЄС.	
ДРН 4. Інтегрувати фахові знання для вирішення та демонстрації практичних завдань правозастосування в умовах адаптації аграрного законодавства України до стандартів Європейського Союзу та правових вимог СОТ.	-лекції-візуалізації; -обговорення на заняттях дискусійних питань; - демонстрація, аргументація результатів дослідження, виконаного завдання.	12/2	- опрацювання та виконання практичних завдань; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань; -підготовка до тестування; -підготовка до демонстрації та захисту виконаних робіт.	18/26
ДРН 5.Виявляти недосконалість окремих норм та проблеми у їх застосуванні, знаходити шляхи їх вирішення; аналізувати нормативно-правові акти, програми загальнодержавного та регіонального розвитку в аграрній сфері, в умовах сталого розвитку та євроінтеграції, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на суспільні відносини в аграрній сфері.	-лекції-візуалізації; -обговорення на заняттях дискусійних питань; - виконання індивідуальних практичних завдань, case study; - демонстрація, аргументація результатів дослідження, виконаного завдання.	12/2	-опрацювання теоретичного матеріалу; -підготовка до презентації результатів виконаної практичної роботи та порівняльного дослідження; -підготовка до тестування.	18/26
Всього годин		60/16		90/134

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

Денна форма навчання

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Модуль 1 (теми 1-4)	35 балів/35%	До 9 тижня
1.1	Тестування	9 балів /9%	до 9 тижня
1.2	Усні опитування, дискусії	8 балів /8%	1-9 тиждень
1.3	Виконання практичних завдань, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	10 балів/10%	1-9 тиждень
1.4.	Індивідуальна дослідницька робота (підготовка,	8 балів/8%	До 9 тижня

	презентація, демонстрація, захист)		
2	Модуль 2 (теми 5-8)	35 балів/35%	До 18 тижня
2.1	Тестування	9 балів /9%	до 18 тижня
2.2	Усні опитування, дискусії	8 балів /8%	9-18 тиждень
2.3	Виконання практичних завдань, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	10 балів/10%	9-18 тиждень
2.4.	Індивідуальна дослідницька робота (підготовка, презентація, демонстрація, захист)	8 балів/8%	До 18 тижня
3.	Іспит (тестові питання)	30 балів/30%	За розкладом

Заочна форма навчання

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Модуль 1 (теми 1-4)	35 балів/35%	За розкладом
1.1	Тестування	9 балів /9%	За розкладом
1.2	Усні опитування, дискусії	8 балів /8%	За розкладом
1.3	Виконання практичних завдань, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	10 балів/10%	За розкладом
1.4.	Індивідуальна дослідницька робота (підготовка, презентація, демонстрація, захист)	8 балів/8%	За розкладом
2	Модуль 2 (теми 5-8)	35 балів/35%	За розкладом
2.1	Тестування	9 балів /9%	За розкладом
2.2	Усні опитування, дискусії	8 балів /8%	За розкладом
2.3	Виконання практичних завдань, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	10 балів/10%	За розкладом
2.4.	Індивідуальна дослідницька робота (підготовка, презентація, демонстрація, захист)	8 балів/8%	За розкладом
3.	Іспит (тестові питання)	30 балів/30%	За розкладом

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1	<i><21 балів</i>	<i>22-26</i>	<i>27-31 балів</i>	<i>32-35 балів</i>
Тестування	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхневе знання термінології та нормативної бази.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилок.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.

Усні опитування, дискусії	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, недостатньо обґрунтовані, без посилань на положення нормативно-правових актів, або недостатньо розкритий, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання, з незначними недоліками у розумінні практичного застосування норм законодавства.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент чітко розуміє нормативно-правову базу проблемного питання, вільно орієнтується, знаходить обґрунтовані рішення.
Виконання практичних завдань, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, недостатньо обґрунтовані, без посилань на положення нормативно-правових актів, або недостатньо розкритий, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання, з незначними недоліками у розумінні практичного застосування норм законодавства.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент чітко розуміє нормативно-правову базу проблемного питання, вільно орієнтується, знаходить обґрунтовані рішення.
Індивідуальна дослідницька робота (підготовка, презентація, демонстрація, захист)	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, недостатньо обґрунтовані, без посилань на положення нормативно-правових актів, або недостатньо розкритий, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання, з незначними недоліками у розумінні практичного застосування норм законодавства.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент чітко розуміє нормативно-правову базу проблемного питання, вільно орієнтується, знаходить обґрунтовані рішення.
Модуль 2	<i><21 балів</i>	<i>22-26</i>	<i>27-31 балів</i>	<i>32-35 балів</i>
Тестування	Залежить від кількості	Залежить від кількості	Залежить від кількості	Залежить від кількості вірних відповідей на

	вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний.	вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхнєве знання термінології та нормативної бази.	вірних відповідей на тест. Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилوک.	тест. Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.
Усні опитування, дискусії	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, недостатньо обґрунтовані, без посилань на положення нормативно- правових актів, або недостатньо розкритий, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання, з незначними недоліками у розумінні практичного застосування норм законодавства.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент чітко розуміє нормативно-правову базу проблемного питання, вільно орієнтується, знаходить обґрунтовані рішення.
Виконання практичних завдань, аналіз конкретних ситуацій (Case- study)	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, недостатньо обґрунтовані, без посилань на положення нормативно- правових актів, або недостатньо розкритий, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання, з незначними недоліками у розумінні практичного застосування норм законодавства.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент чітко розуміє нормативно-правову базу проблемного питання, вільно орієнтується, знаходить обґрунтовані рішення.
Індивідуальна дослідницька робота (підготовка, презентація, демонстрація, захист).	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, недостатньо	Виконано усі вимоги завдання, з незначними недоліками у розумінні	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне

		обґрунтовані, без посилань на положення нормативно-правових актів, або недостатньо розкритий, відсутній аналіз інших підходів до питання	практичного застосування норм законодавства.	вирішення проблеми. Студент чітко розуміє нормативно-правову базу проблемного питання, вільно орієнтується, знаходить обґрунтовані рішення.
Іспит тестові питання	<i>0-5 балів</i>	<i>6-15 балів</i>	<i>16-27 балів</i>	<i>28-30 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхнєве знання термінології та нормативної бази.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилок.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Виконання практичних ситуаційних завдань (Case-study), опитування та усні коментарі викладача за результатами їх виконання.	На кожне практичне заняття
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними завданнями протягом занять.	Протягом всього семестру
3	Проходження тестування зі зворотнім зв'язком з викладачем.	Відповідно до графіку навчального процесу
4	Усний зворотний зв'язок викладача після презентації робіт.	1-18 тиждів

Шкала оцінювання, що діє в Сумському національному аграрному університеті

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		

69-74	задовільно	
60-68		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела:

1. Аграрне право : підручник; за ред. Т.В. Курман; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого.– Харків: Право, 2024. 472 с.
2. Аграрне право України: навч. посібн. / авторський колектив: Антоненко О.А., Гоштинар С. Л., Григорецька І. І., Дришлюк В. І., Журавель А.В., Кострицький І.Л., Пашенко О.М.; за ред. Пашенка О.М. Одеса: ОДУВС, 2022. 206 с..
3. Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку: колективна монографія / за ред. д.ю.н., проф. А. П. Гетьмана та д.ю.н., проф. Т. В. Курман. Харків: Юрайт, 2022. 576 с. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19500/1/AZPU-mon-2022.pdf>
4. Адаптація аграрного законодавства України до аспис Європейського Союзу: наукова записка / Т. О. Коваленко. Київ: Юрінком Інтер, Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2025. 64 с.
5. Григор'єва Х.А. Публічне адміністрування агробізнесу в умовах війни: правовий аналіз протекційності. Актуальні проблеми держави і права. Вип. 97. 2023. С. 53-65.
6. Григор'єва Х. Продовольча безпека України: удосконалення законодавства в умовах воєнних, євроінтеграційних та екологічних викликів : монографія / Христина Григор'єва. – Луцьк : Вежа-Друк, 2024. – 228 с. <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c990e057-d8ce-4325-934e-d0c6823e371a/content>
7. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2025 рік. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/Zvit-2025_UA_web.pdf
8. Корнієнко Г. С. Агробізнес в Україні: теоретико-правові проблеми становлення та розвитку: монографія. Харків. Юрайт, 2023. 560 с. <https://dspace.nlu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/df84d309-2731-465c-a62f-238202fbdca1/content>
9. Панасенко Н. Л. Діджиталізація в аграрній сфері та тенденції її розвитку. *Електронне наукове видання. Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія: економіка, управління, безпека, технології*, 1(3). 2022. URL: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2022-1-3-5>
10. Петрова Н.О. Державно-правове регулювання аграрної сфери: окремі напрями в умовах сталого розвитку та євроінтеграції. Modern paradigm of public and private law amidst sustainable development : Scientific monograph. Vol. 2. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. 408 р. С. 139-171. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/363/9884/20588-1?inline=1>
11. Петрова Н.О. Організаційно-правове регулювання органічного виробництва та землеробства в США. *Актуальні дослідження правової та історичної науки. Випуск 72: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції*. 2025. С. 53-55. https://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=4156

12. Петрова Н.О. Організаційно-правове регулювання сертифікації органічного виробництва. Актуальні дослідження правової та історичної науки. Випуск 61: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 16 – 17 травня 2024 р.). URL: https://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=3857
13. Петрова Н.О. Соціально-економічний та сталий розвиток громад і сільських територій: організаційно-правові напрями та договірне забезпечення. Вектори розвитку: синергія права, соціальних гарантій та геопросторових вимірів сталого розвитку: колективна монографія. Izdevnieciba “Baltija Publishing” (м. Рига, Латвія). 2026. С. 438-458. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/694> <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-649-2-24>
14. Петрова Н.О., Курило О.М., Болдін О.В. Державно-правове регулювання сфери сільського зеленого туризму: сучасний стан та євроінтеграційні перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 12. 2023. С. 217-220. URL: http://lsej.org.ua/12_2023/53.pdf
15. Петрова Н.О., Сокрута М. О. Правове регулювання органічного виробництва: сучасний стан та євроінтеграційні перспективи розвитку. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 5. 2025. http://lsej.org.ua/5_2025/30.pdf
16. Петруненко, Я. Правовий вимір європейської інтеграції України у контексті економічного співробітництва. *Економіка та суспільство*, (75). 2025. URL <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-98>
17. Право продовольчої безпеки : підручник / [Т. В. Курман (кер. авт. кол.), Ю. Ю. Бакай, Д. М. Данілік та ін.] ; за ред. Т. В. Курман ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2026. – 304 с.
18. Статівка А. М., Курман Т. В. Аграрне законодавство України: сучасний стан і перспективи розвитку в умовах глобальних загроз. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2023. Том 30, № 3. С. 280-297. URL: [https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/30\(3\)_2023-280-297.pdf](https://visnyk.kh.ua/web/uploads/pdf/30(3)_2023-280-297.pdf)
19. Удосконалення інформаційно-правового забезпечення сфери АПК та захисту прав суб'єктів агробізнесу: колективна монографія / Я.П. Аргат, І.В. Ковальчук, І.Ю. Ломакіна, О.І. Настіна, А.О. Пахомова. Біла Церква: Білоцерківський національний аграрний університет, 2023. 201 с.
20. Хріщева О.Г. Сучасний стан та перспективи законодавчого забезпечення розвитку сільськогосподарської кооперації в Україні. Монографія. 2025. 164 с.

6.2.Методичне забезпечення :

Конспект лекцій з дисципліни «Державно-правове регулювання аграрної сфери» для студентів 1,2 курсу курсу юридичного факультету галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», СВО «Магістр», для денної та заочної форм навчання. 133 с. (протокол № 2 від 9 жовтня 2023 р.)

Методичні вказівки щодо проведення практичних занять з дисципліни «Державно-правове регулювання аграрної сфери» для студентів 1,2 курсу курсу юридичного факультету галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», СВО «Магістр», для денної та заочної форм навчання. 37 с. (протокол № 2 від 9 жовтня 2023 р.)

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з дисципліни «Державно-правове регулювання аграрної сфери» для студентів 1,2 курсу курсу юридичного факультету галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право», СВО «Магістр», для денної та заочної форм навчання. 36 с. (протокол № 2 від 9 жовтня 2023 р.)

Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Державно-правове регулювання аграрної сфери» на платформі Moodle. (Українською мовою). URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5412>

6.3. Додаткова

21. Hafurova, O., Yermolenko, V., & Novak, T. Economic and legal aspects of pesticide use in Ukraine in the context of EU requirements. *Baltic Journal of Economic Studies*, 12(2), 2026. 28-40. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2026-12-2-28-40>
22. Hafurova, O., Yermolenko, V., & Novak, T. State support for agribusiness during the war: current status and prospects for legal regulation. *Baltic Journal of Economic Studies*, 11(4), 2025. 304-315. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-4-304-315>
23. Hafurova, O., Yermolenko, V., & Yermolenko, I. Food security in the context of war in Ukraine: economic and legal aspects. *Baltic Journal of Economic Studies*, 10(4), 2024. 144-152. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-4-144-152>
24. Petrova N. O. Strategic guidelines for the socio-economic development of communities and rural areas through rural green tourism. *International scientific internet-conference on a theme: Actual researches of legal and historical science Issue 79*. 2026. URL: http://www.lex-line.com.ua/?language=us&go=full_article&id=4345
25. Petrova N., Melnyk M., Beschastnyy V., Bliakharskyi Y., Khaliuk S. Legislative measures for safeguarding land ownership rights as a national asset during martial law. *Journal of Information Systems Engineering and Management*, 10(12s). 2025. P. 572–581. URL: <https://doi.org/10.52783/jisem.v10i12s.1865>
26. Petrova N.O. European integration guidelines for state and legal regulation of sustainable development of rural areas with the help of tourism. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 12. 2023. С. 221-224. URL: http://www.lsej.org.ua/12_2023/54.pdf
27. Аграрне право : навчально-методичний посібник для практичних занять для студентів 4 курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: Ю. Ю. Бакай, Д. Ю. Кондратенко, Г. С. Корнієнко, Т. В. Курман, М. Ю. Покальчук, В. П. Станіславський, О. М. Туєва. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2025. 113 с.
28. Агробізнес: стратегія розвитку в умовах євроінтеграції: збірник матеріалів та тез доповідей учасників панельної дискусії IX Харківського Міжнародного юридичного форуму (м. Харків, 26 вересня 2025 р.) / за ред. Т.В. Курман, Ю.Ю. Бакай. Харків, 2025. 306 с.
29. Гафурова О. В. Сільськогосподарські кооперативи як суб'єкти аграрних правовідносин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Т. 2, № 82. С. 53-57. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.2.8>.
30. Гафурова О. В., Міхневич Л. В., Новак Т. С. Роль суб'єктів підприємництва у забезпеченні зайнятості населення в аграрній сфері (на прикладі агрохолдингів). *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Вип. 87, ч. 2. С. 25–30. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.2.25>
31. Гребенюк М. В. Стратегічні засади забезпечення продовольчої безпеки в умовах правового режиму воєнного стану: організаційно-правовий аспект. *Інформація і право*. 2024. № 4(51). С. 193-206. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2024.4\(51\).318086](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2024.4(51).318086)
32. Григор'єва Х. Продовольча безпека України: удосконалення законодавства в умовах воєнних, євроінтеграційних та екологічних викликів : монографія / Христина Григор'єва. – Луцьк : Вежа-Друк, 2024. – 228 с. <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c990e057-d8ce-4325-934e-d0c6823e371a/content>
33. Державне регулювання сталого розвитку аграрного сектора економіки України: теоретико-методологічні підходи: монографія / Тетяна Харченко. – Суми : видавнично-виробниче підприємство «Мрія», 2023. – 360 с. https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/10625/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D0%A5%D0%B0%D1%80%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A2%D0%9E_%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA.pdf
34. Драган О.О., В.В. Зубченко. Особливості функціонування аграрних холдингових компаній в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 5. С. 44-50. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/8470/1/Peculiarities_of_the_functioning.pdf

35. Європейський зелений курс (European Green Deal). <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobitnictvo/klimat-yeuropejska-zelena-ugoda>
36. Єрмоленко В.М. Джерела аграрного права: монографія. Одеса. «Гельветика». 2021. 510 с.
37. Згара І. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку аграрного сектору України в умовах євроінтеграції. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2024. № 25. С. 798–816. <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2527/1/%d0%97%d0%b3%d0%b0%d1%80%d0%b0%20%d0%86..pdf>
38. Коваленко Т. О. Агрохолдинги у структурі аграрних правовідносин: pro e contro. *Науковоінформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право. Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила*, 2023. Вип. 15 (27). Т. 2. С. 150-158. <https://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
39. Курман Т. В. Аграрне право і законодавство України: синергетичні засади й перспективи розвитку в умовах глобальних загроз. Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку : колективна монографія / ред.: А. П. Гетьман, О. В. Курман. Харків: Юрайт, 2022. С. 10– 37. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19511/1/Kurman_10-37.pdf
40. Курман Т. В. Аграрні відносини у сфері фінансової підтримки агробізнесу: новели і проблеми правового забезпечення в умовах воєнного стану. Аналітичнопорівняльне правознавство: електронне наукове фахове видання. 2023. № 1. С. 283–287. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19672/1/Kurman_283.pdf
41. Курман Т.В. Аграрне право і законодавство України: синергетичні засади й перспективи розвитку в умовах глобальних загроз. Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку: колективна монографія / за ред. д.ю.н., проф. А. П. Гетьмана та д.ю.н., проф. Т. В. Курман. Харків: Юрайт, 2022. 576с.
42. Нежевело В.В., Роговенко О.В., Петрова Н.О., Мироненко А.О. Розвиток земельних відносин у контексті реформування місцевого самоврядування. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. Випуск 78: ч. 1. 2023. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/08/60-1.pdf>
43. Павлюченко Ю. М. Концептуальні засади господарсько-правового забезпечення аграрного ринку: монографія. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022.360 с. URL: <https://r.donnu.edu.ua/bitstream>
44. Петрова Н. О., Стрельник В.В. Окремі напрями удосконалення правового регулювання діяльності особистих селянських господарств у сфері сільського зеленого туризму. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 135-139. URL: http://lsej.org.ua/1_2023/30.pdf
45. Петрова Н. О., Стрельник В.В. Окремі напрями удосконалення правового регулювання діяльності особистих селянських господарств у сфері сільського зеленого туризму. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 135-139. URL: http://lsej.org.ua/1_2023/30.pdf
46. Петрова Н.О. Забезпечення сталого та соціально-економічного розвитку сільських територій і громад завдяки формуванню системи агроекологічних знань та інновацій у сфері сільського зеленого туризму. *Сто п'яті економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки. Матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Львів, Україна, м. Ополь, Польща, 26-27.02.2026)*. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-5581/>
47. Петрова Н.О. Необхідність правового регулювання туристичних кластерів задля сталого та соціально-економічного розвитку сільських територій та громад. *Міжнародна*

- інтернет-конференція. *Сто четверті економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки.* 29-30.01.2026. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-5561/>
48. Петрова Н.О. Організаційно-правове регулювання сертифікації органічного виробництва. *Актуальні дослідження правової та історичної науки. Випуск 61: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції* (м. Тернопіль, Україна, м. Ополь, Польща, 16 – 17 травня 2024 р.). URL: https://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=3857
49. Петрова Н.О. Система AKIS як інституційно-правовий механізм забезпечення сталого розвитку сільських територій і громад шляхом диверсифікації діяльності у сфері сільського зеленого туризму. *Міжнародна науково-практична конференція на тему: Актуальні дослідження правової та історичної науки (випуск 80).* 12-13 лютого 2026 р. URL: https://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=4373
50. Петрова Н.О., Калюжна С.В. Вплив ситуації з ринком землі в Україні на продовольчу ситуацію в Європі: сучасний стан та перспективи. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство».* 2023. С. 297-302. URL: <http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/50.pdf>
51. Петрова Н.О., Калюжна С.В. Вплив ситуації з ринком землі в Україні на продовольчу ситуацію в Європі: сучасний стан та перспективи. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство».* №1. 2023. С. 297-302. URL: <http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/50.pdf>
52. Петрова Н.О., Капінос Н.О. Правове забезпечення управління відходами в контексті їх впливу на землі сільськогосподарського призначення: євроінтеграційні перспективи. *Аналітично-порівняльне правознавство.* № 6. Ч. 2. 2025. С. 160-166. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/346406>
53. Петрова Н.О., Курило О.М., Болдін О.В. Державно-правове регулювання сфери сільського зеленого туризму: сучасний стан та євроінтеграційні перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал.* № 12. 2023. С. 217-220. URL: http://lsej.org.ua/12_2023/53.pdf
54. Петрова Н.О., Нежевело В.В. Особливості державно-правового регулювання допомоги суб'єктам господарювання за рахунок державних та місцевих ресурсів у сучасних умовах в Україні та ЄС: порівняльний аспект. *Юридичний науковий електронний журнал.* №5. 2023. С. 420-423.
55. Петрова Н.О., Нежевело В.В. Особливості державно-правового регулювання допомоги суб'єктам господарювання за рахунок державних та місцевих ресурсів у сучасних умовах в Україні та ЄС: порівняльний аспект. *Юридичний науковий електронний журнал.* №5. 2023. С. 420-423. URL: http://lsej.org.ua/5_2023/104.pdf
56. Петрова Н.О., Світловський С.С. Особливості державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції: організаційно-правові аспекти. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. Випуск 91: частина 2.* 2025. С. 243-248. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/11/33-1.pdf>
57. Петрова Н.О., Сокрута М.О. Правове регулювання органічного виробництва: сучасний стан та євроінтеграційні перспективи розвитку. *Юридичний науковий електронний журнал.* №5. 2025. С. 131-134. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2025/30.pdf
58. Петрова Н.О., Сорока Ю.С. Організаційно-правове регулювання сталого та соціального розвитку сільських територій та громад завдяки туризму. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. Випуск 91: частина 2.* 2025. С. 249-255. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/11/34-1.pdf>
59. Станіславський В. П. Актуальні питання правового забезпечення оцінки стану продовольчої безпеки в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2025. № 11. С. 149–152. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-11/31>
60. Ткаченко С. Державне регулювання агробізнесу в умовах європейської інтеграції. *Державне управління та політика* 9(13). 2025. URL: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.9.03>
61. Третяк А., Третяк В., Капінос Н., Стрельник В., Петрова Н. Формування природно-екологічного каркасу землекористування на регіональному рівні в контексті забезпечення

екологічної стійкості: методичні та методологічні підходи. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Геологія.* 4(111). 2025. 96-103. URL: <https://doi.org/10.17721/1728-2713.111.11>

62. Фермерські господарства як учасники цивільних та земельних правовідносин: за матеріалами судової практики: монографія /за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: Екус, 2022. 288 с.

63. Харитонова Т.С., Григор'єва Х.А. Продовольча безпека в умовах воєнних конфліктів сучасності: правовий досвід іноземних держав. *Юридичн. Науковий електр. журнал. Вип. 2.* 2023. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2023/65.pdf

6.4. Нормативно-правові акти

64. Agriculture and rural development. Integrated Administration and Control System (IACS). URL: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/financing-cap/assurance-and-audit/managing-payments_en#aimsofiacs

65. Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union 2012/C 326/01. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

66. Деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин: Постанова КМУ від 16 листопада 2020 р. № 1113

67. Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/314-2022-%D0%BF#n27>

68. Деякі питання Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2025 р. № 903. Положення про Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2025-%D0%BF#Text>

69. Деякі питання надання грантів бізнесу: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#Text>

70. Деякі питання реалізації у 2021-2023 роках Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 травня 2021 р. № 497-р. (план заходів на 2021-2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%D1%80#Text>

71. Деякі питання функціонування інформаційно-комунікаційної системи “Державний аграрний реєстр”: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 травня 2025 р. № 549. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-2025-%D0%BF#Text>

72. Домовленість про правила та процедури вирішення спорів. Додаток 2 до Угоди про заснування СОТ. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_019#Text

73. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

74. Інструкція з профілактики та встановлення факту отруєння бджіл засобами захисту рослин: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 19 лютого 2021 року № 338. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0283-21#Text>

75. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

76. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254K/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

77. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

78. Про аграрні ноти: Закон України від 22 лютого 2024 року № 3586-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3586-20#Text>

79. Про аграрні розписки: Закон України від 6 листопада 2012 року № 5479-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5479-17#Text>
80. Про акредитацію органів з оцінки відповідності: Закон України від 17 травня 2001 року № 2407-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2407-14#Text>
81. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1985>
82. Про бджільництво: Закон України від 22 лютого 2000 року № 1492-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1492-14#Text>
83. Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин: Закон України від 4 лютого 2021 року № 1206-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1206-20#Text>
84. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 14.01.2000 р. № 1393-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1393-14#Text>
85. Про внесення змін до деяких законів України щодо організаційних засад здійснення підтримки в аграрному секторі: Закон України від 8 жовтня 2025 року № 4619-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4619-20#Text>
86. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Державного аграрного реєстру та удосконалення державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції: Закон України від 05.11.2020 р. № 985-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/985-20#Text>
87. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні: Закон України від 10.07.2018р. № 2498-VIII, набрав чинності 01.01.2019р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-19#Text>
88. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 12 травня 2022 року № 2247-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2247-20#Text>
89. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31 березня 2020 року № 552-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>
90. Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо заборони продажу земель сільськогосподарського призначення до прийняття відповідних законодавчих актів : Закон України від 19 грудня 2006 року N 490-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/490-16#Text>
91. Про гарантування захисту економічних інтересів та поліпшення соціального забезпечення селян—пенсіонерів, які мають право на земельну частку (пай): Указ Президента України від 15 грудня 1998 року N 1353/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353/98#Text>
92. Про державне регулювання генетично-інженерної діяльності та державний контроль за розміщенням на ринку генетично модифікованих організмів і продукції: Закон України від 23 серпня 2023 року № 3339-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3339-20#Text>
93. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 року № 3613-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
94. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин: Закон України від 18 травня 2017 року № 2042-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#n936>
95. Про державну допомогу суб'єктам господарювання: Закон України від 1 липня 2014 року № 1555-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text>
96. Про державну підтримку сільського господарства України (Про засади державної аграрної політики та державної політики сільського розвитку – назва закону в редакції

Закону № 4619-IX від 08.10.2025): Закон України від 24 червня 2004 року № 1877-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>

97. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 року № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

98. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб–підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

99. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31.05.2007 р. № 1103-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-16#Text>

100. Про деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин: Указ Президента України від 15 жовтня 2020 року № 449/2020

101. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 (Додаток 2 до Стратегії). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>

102. Про затвердження Методики розрахунку індикаторів продовольчої безпеки: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2025 р. № 1140. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1140-2025-%D0%BF#Text>

103. Про затвердження модельних статутів сільськогосподарського кооперативу: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2021-%D0%BF#Text>

104. Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 03.09.2017 р. № 1073. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-17#Text>

105. Про затвердження переліку документів, що підтверджують досвід роботи у сільському господарстві: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 584. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-2015-%D0%BF#Text>

106. Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-%D0%BF#Text>

107. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку сільських територій: розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 489-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/489-2017-%D1%80#Text>

108. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, Державного реєстру органічного насіння і садивного матеріалу: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2020 р. № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2020-%D0%BF#Text>

109. Про затвердження Порядку ведення Реєстру аграрних розписок: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 № 665. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/665-2013-%D0%BF#Text>

110. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р. № 1102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2004-%D0%BF#n13>

111. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2018-%D0%BF#Text>

112. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам та іншим виробникам сільськогосподарської продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.2022 р. № 918. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2022-%D0%BF#Text>
113. Про затвердження Порядку надання державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2021 р. № 1342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1342-2021-%D0%BF#Text>
114. Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання): постанова Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. № 297. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/297-2006-%D0%BF#Text>
115. Про захист рослин: Закон України від 14 жовтня 1998 року № 180-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/180-14#Text>
116. Про інформаційно-комунікаційну систему "Державний аграрний реєстр": Закон України від 19 вересня 2024 року № 3980-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3980-20#Text>
117. Про колективне сільськогосподарське підприємство : Закон України від 14 лютого 1992 року № 2114-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-12#Text>
118. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#Text>
119. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 року № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
120. Про меліорацію земель: Закон України від 14 січня 2000 року № 1389-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1389-14#Text>
121. Про невідкладні заходи щодо захисту власників земельних ділянок та земельних часток (паїв): Указ Президента України від 19.08.2008 р. № 725/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/725/2008#Text>
122. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. № 161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>
123. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#n14>
124. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року: Закон України від 18.10.2005 р. № 2982-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2982-IV#Text>
125. Про Основні засади розвитку соціальної сфери села: Указ Президента України від 20.12.2000 р. № 1356/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1356/2000#Text>
126. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>
127. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України від 10 липня 2018 року № 2496-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text>
128. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15 травня 2003 року № 742-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>
129. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України від 9 січня 2025 року № 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>
130. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України від 09.02.2012 р. № 4391-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>
131. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

132. Про оцінку земель : Закон України від 11 грудня 2003 року № 1378-IV із змінами та доповненнями. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>
133. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 5 червня 2003 року № 899-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/899-15#Text>
134. Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям: Указ Президента України від 08.08.1995 р. № 720/95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/720/95#Text>
135. Про сільськогосподарську дорадчу діяльність: Закон України від 17 червня 2004 року № 1807-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1807-15#Text>
136. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України в ред. від 21.07.2020 р. № 819-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#n333>
137. Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу: Закон України від 07.02.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3023-14#Text>
138. Про схвалення Стратегії продовольчої безпеки України на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 р. № 684-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/684-2024-%D1%80#Text>
139. Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#Text>
140. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>
141. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#n386>
142. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 року № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
143. Про фермерське господарство : Закон України від 19 червня 2003 року № 973-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
144. Про Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві: Закон України від 04.11.2021р. № 1865-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1865-20#Text>
145. Про функціонування Державного аграрного реєстру: Постанова Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 573. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2021-%D0%BF#Text>
146. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
147. Угода про асоціацію (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#n2470). Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18#n2>
148. Угода про заснування Світової організації торгівлі https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342#Text
149. Угода про сільське господарство (є невід'ємними частинами цієї Угоди та обов'язковими для всіх членів). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_005#n7
150. Цивільний Кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

151. Щодо порядку державної реєстрації сімейних фермерських господарств: лист Міністерства юстиції України від 25.11.2019 р. № 10575/8.4.3/32-19
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1057323-19#Text>

6.5. Інформаційні ресурси

1. The European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral continent. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
 2. Агробізнес Сьогодні - <https://agro-business.com.ua/>
 3. Агрополітика - <https://agropolit.com/>
 4. Асоціація фермерів та приватних землевласників Сумської області - <https://www.facebook.com/Prazdnik24>
 5. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів - <https://dpss.gov.ua/>
 6. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр) - <http://land.gov.ua/>
 7. Державний аграрний реєстр (ДАР) - <https://www.dar.gov.ua/>
 8. ДІА. Онлайн сервіс державних послуг - <https://diia.gov.ua/>
 9. Єдиний державний реєстр судових рішень - <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
 10. Законодавство у сфері органічного виробництва ЄС - https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/legislation_en
 11. Інформаційно-аналітичний портал АПК України - <https://agro.me.gov.ua/ua>
 12. Латифундист - <https://latifundist.com/novosti>
 13. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України - <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
 14. Навчальна платформа для неформальної освіти з каталогом курсів Prometheus - <https://prometheus.org.ua/courses-catalog?price=0>
 15. Навчальна платформа про Угоду про асоціацію України з ЄС (для неформальної освіти) - <https://ed-era.com/projects/eu-agreement/>
 16. Органікінфо. Інформаційний портал органічного сільського господарства. - <https://organicinfo.ua/>
 17. Органічна платформа знань - <https://organic-platform.org/>
 18. Офіційний вебпортал парламенту України «Законодавство України» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
 19. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України - <http://portal.rada.gov.ua>
 20. Офіційний сайт FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) - www.fao.org
 21. Офіційний сайт Європейського агентства з безпеки харчових продуктів (EFSA) - www.efsa.europa.eu
 22. Спільна сільськогосподарська політика ЄС - https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-glance_en
 23. Сумська обласна державна адміністрація. Агропромисловий комплекс - <https://sm.gov.ua/diyalnosti/agropromislovij-kompleks.html>
 24. Формування переліку вітчизняної техніки та обладнання для агропромислового комплексу, вартість яких частково компенсується за рахунок бюджетних коштів - <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=db6ade26-b223-4214-9cafb9f8b73b4d28&tag=KomisiiaZFormuvanniaPerelikuVitchiznianoiTekhnikiTaObladnanniaDliaAgroprom>
- islovogoKompleksu-
VartistYakikhChastkovoKompensutsiaZaRakhunokKoshtivDerzhavnogoBiudzhetu